

SZAKDOLGOZAT

Ócsai Katalin

2023

Saláta nyári árnyékolása szabadföldi termesztésben

Ócsai Katalin

Kertészmérnök szak, Bsc, nappali

Kertészettudományi Intézet/Zöldség- és Gombatermesztési Tanszék

Belső témavezető: Dr. Ombódi Attila, egyetemi docens, Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Napjainkban a termelők egyre nehezebben tudnak jó minőségű és az elvárásoknak megfelelő mennyiségű zöldséget előállítani az abiotikus tényezők miatt, amelyeket a globális felmelegedés is befolyásol. Magyarországon a nyári saláta termesztés nem igazán népszerű, mert a meleg és többnyire száraz időszakban a megfelelő fejméretet gyakran nehéz elérni. Kisebb gazdaságokban előfordul, hogy Raschel háló alatt termesztenek salátát, így védekeznek az erős napsugárzással szemben.

A színes árnyékoló háló a beérkező napsugarak mennyiségének csökkentésén kívül képes azok spektrális összetételén is módosítani, továbbá a direkt fény egy részét szórt fénné tudja alakítani. Külföldön már történtek kutatások, amelyek során a színes Raschel hálóval történő árnyékolás hatását vizsgálták saláta állományokon, de tudomásom szerint hazánkban még nem végeztek ezzel kapcsolatban kísérleteket. Ezért szakdolgozatomban arra törekedtem, hogy megvizsgáljam az eltérő színű Raschel hálók fejes saláta termesztésére gyakorolt hatását.

Két szabadföldi kísérletet (tavasz végi-nyári eleji és nyári) végeztünk a MATE Nonprofit Kft. Kertészeti Tanüzemében, amelyek során a Beduina RZ fejes saláta hibridet alkalmaztuk. A bakhátakba kiültetett, 30 x 30 cm-es térállású salátákat a kontrollcsoport mellett zöld, piros és sárga színű Raschel hálóval árnyékoltuk le.

A kísérletek eredményei szerint az árnyékolóhálók nem befolyásolták jelentős mértékben a léghőmérséklet és a páratartalom alakulását.

Az árnyékolás egyik kísérletben sem növelte szignifikánsan a saláták klorofill tartalmát, a nem árnyékoltsalátákhoz képest. Az első kísérlet összes mérési eredményét figyelembe véve a kezelések közül csak a sárga hálós árnyékolás befolyásolta szignifikánsan a klorofill tartalmat, csökkentve annak értékét. A második kísérlet összes mérési eredményét tekintve nem alakult ki szignifikáns eltérés a parcellák között. Az első és a második kísérlet esetében is szignifikáns hatással volt a mérés időpontja a klorofill tartalom alakulására.

Az összes szedés együttes átlagát tekintve az első kísérletben mindhárom árnyékolt parcellában szignifikánsan nagyobb volt a saláták bruttó fejtömege, mint a nem árnyékolt növényeknek. A második kísérletben csak a piros és a sárga hálóval árnyékolt saláták fejtömege volt nagyobb a nem árnyékoltak értékeinél. A saláták tisztítási veszteségére az árnyékolás nem volt szignifikáns hatással.

Az összes szedés együttes átlagát tekintve az első kísérletben szereplő saláták fejátmérője mind a három árnyékolt parcellában szignifikánsan nagyobb volt, mint a nem árnyékoltak fejátmérője. A második kísérletben csak a piros és a sárga hálóval árnyékolt növények fejátmérője volt szignifikánsan nagyobb a nem árnyékolt salátákénál.

A hálók módosították a saláták tenyészidejének alakulását, valamint a védelmükkel csökkentették a napégés tüneteit, illetve a jégeső okozta károsodás jeleit mutató saláták számát.